
A Szállítmánybiztosítás Általános Feltételei

Jelen feltételek értelmében – kivéve a §14-t – a szerződéssel azonos elbírálás alá esik a biztosított, az igényjogosult valamint mindazok a személyek, akiknek a cselekedeteiért a szerződőnek, a biztosítottnak vagy az igényjogosultnak kezeskednie kell.

Tartalomjegyzék

1. §	Alkalmazási terület	2
2. §	Törvényi alapok	2
3. §	Biztosítható érdekek	2
4. §	A biztosítás terjedelme	2
5. §	Együttes kiterjesztések a két fedezeti formához	3
6. §	Együttes kizárások a két fedezeti formához	3
7. §	Külön esetek	4
8. §	Vétkesség	5
9. §	A szállító eszköz alkalmassága	5
10. §	A biztosítás időtartama	5
11. §	Biztosítási érték	6
12. §	A felelősség határai	6
13. §	Biztosítási okirat	7
14. §	Díjak	7
15. §	Bejelentési kötelezettség szerződéskötéskor	8
16. §	Kockázatmódosítás, kockázatváltozás	8
17. §	A szállítványozás módosítása	9
18. §	Kötelezettségek biztosítási esemény bekövetkezte után	9
19. §	Kártérítés	10
20. §	Kereseti határidő	12
21. §	Szakértői eljárás	12
22. §	Felmondás	13
23. §	Bírói illetékesség	13

1. § Alkalmazási terület

A HDI Versicherung AG Magyarországi Fióktelepe Általános Cargo Feltételei (ACB 2005) javak tengeri, szárazföldi, vízi vagy légi szállítása közbeni biztosítására érvényesek.

2. § Törvényi alapok

Azokra a szállításokra, melyek teljes egészben tengeri vagy részben szárazföldi, vízi vagy légi szállítással kombinált tengeri szállítások, a Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) ötödik könyv, tengeri szállítás rendelkezései, míg minden egyéb szállításra a Polgári Törvénykönyv (PTK) mindenkor utolsó érvényes változatának rendelkezései nyerne alkalmazást.

Amennyiben ezen általános biztosítási feltételekben és a kötvényben nincs külön szabályozás, az idevágó magyar törvények érvényesek.

3. § Biztosítható érdekek

- (1) Biztosítani lehet minden olyan pénzben értékelhető érdeket, mely érdek valaki számára azt jelenti, hogy az áruk elbírják a szállítás kárveszélyeit.
- (2) Ha az érdek, amelyre a biztosítást kötötték, a biztosítás kezdete előtt megszűnik, vagy az érdek, amennyiben a biztosítást egy jövőbeli érdekre kötötték, nem jön létre, a szerződő mentesül a díjfizetés kötelezettsége alól. A biztosító ebben az esetben egy méltányos üzleti díjat kérhet.
- (3) A szerződő díjfizetési kötelezettségét nem érinti, ha az érdek, amelyre a biztosítást kötötték, a biztosítás kezdete után szűnik meg.

4. § A biztosítás terjedelme

Amennyiben a felek másként nem állapodtak meg, a biztosítási szerződésben rögzített fedezeti forma alapján a biztosító viseli azokat a kárveszélyeket, melyeknek az áru a biztosítás tartama alatt ki van téve.

Fedezeti formák

- (1) Teljes fedezet (minden kárveszély ellen):

A biztosító a 6. § kizárásainak csorbítása nélkül kártérítést nyújt minden olyan veszteségre és sérülésre, ami egy biztosított veszély közvetlen következménye.

- (2) Korlátozott fedezet:

A biztosító kártérítést nyújt minden olyan veszteségre és sérülésre, ami az alábbi események közvetlen következménye:

- a) Megfeneklés
Megfeneklésről akkor beszélünk, ha az árukat szállító hajó a fenékhez ütdök, megfeneklik, felborul, elsüllyed, zátonyra fut, más járművel vagy tárggyal összeütközik vagy jégtől megsérül.
- b) Hajótörés
- c) Az áruk feláldozása

- d) Áruk kirakása, közbenső tárolása, berakodása valamely szükségkikötőben, melybe egy biztosított kárveszély fellépése következtében futottak be.
- e) Egy, az árukat szállító szárazföldi vagy légi szállító eszköz balesete

Szállítóeszköz-baleset akkor áll fenn, ha a szállító eszköz egy hirtelen, váratlan formában, kívülről ható mechanikus erővel ható váratlan esemény miatt dologi sérülést szenved.
- f) Légi járművek kényszerleszállása
- g) Kisiklás
- h) Légi járművek/repülő testek ill. részeik vagy rakományuk ütközése vagy lezuhanása.
- i) Raktárépületek és hidak beomlása.
- j) Tűz, villámcsapás, robbanás
- k) Földrengés, tengerrengés, vulkanikus kitörések és egyéb természeti katasztrófák.

Amennyiben a biztosítási szerződés erre vonatkozó külön megállapodást nem tartalmaz, akkor a 4. § (2) „Korlátozott fedezet” fedezeti formája érvényes.

5. § Együttes kiterjesztések a két fedezeti formához

A biztosító megtéríti:

- (1) azt az esetleges díjat, mellyel a szerződőnek a nagy hajókárok költségeihez a törvényi előírások vagy a York-Antwerp Szabályzat szerint felmért és az illetékes kárfeleltetés-vizsgáló hatóság által elismert kárfeleltetés szerint hozzá kell járulnia, amennyiben hajókár rendszabályokkal egy, a biztosítót terhelő kárt el kellene hárítani.
- (2) egy biztosítási esemény bekövetkezése esetén a kár elhárítására vagy csökkentésére eszközölt ráfordításokat, valamint és amennyiben térítésköteles kárról van szó, harmadik személy által végzett kármegállapítás költségeit. Egyéb ráfordításokat és költségeket azonban nem.

6. § Együttes kizárások a két fedezeti formához

(1) Kizárások:

- a) a háború, polgárháború, háborúhoz hasonló események kárveszélyei és azon kárveszélyek, amelyek a hadiállapottól függetlenül harci eszközök alkalmazásából vagy meglétéből adódnak
- b) sztrájkok, munkából történő kizárások, felkelések, fosztogatások kárveszélyei, erőszakos terror- vagy politikai cselekmények, egyéb polgári forrongások és a szabotázsok kárveszélyei
- c) a lefoglalás, megvonás vagy államhatalmi szervek által kiadott rendelkezések vagy egyéb beavatkozások kárveszélyei
- d) a magenergia és a radioaktivitás kárveszélyei
- e) azok a veszélyek, melyek ellen az árukat egyéb módon biztosították (pl. tűz). A szerződő köteles a biztosító kérésére az egyéb biztosításokról rendelkezésre álló igazolásokat bemutatni.

(2) Kizártak azon károk, melyeket:

- a) belső romlás vagy az áru természetes és/vagy hiányos tulajdonságai, valamint öngyulladás okoztak
  - b) szerkezeti, gyártási vagy anyaghibák okoztak
  - c) karcolások és horzsolódások okoztak, valamint olyan sérülések, mint pl. a működésképtelenség, rövidzárlat, túlfeszültség, indukció, implózió, cső- és száltörés, hajszáltrepedések, kivéve, ha ezek egy térítésköteles kárral összefüggésben keletkeztek
  - d) a kereskedelemben szokásos mennyiségi, méret- és súlykülönbségek vagy veszteségek okoztak
  - e) a levegő nedvességtartalma és/vagy hőmérséklet-ingadozások okoztak
  - f) a szállításnak megfelelő csomagolás hiánya vagy hiányossága - konténerben történő elhelyezés esetén is - valamint a szerződő hiányos vagy szakszerűtlen módon végzett, saját rakodása okozott
  - g) a vám- vagy egyéb hatósági előírások továbbá expedíálási vagy árubevallási előírások vagy a szállító vállalat előírásainak megsértése okozott
  - h) bírósági rendelkezés vagy annak foganatosítása okozott
  - i) nyitott szárazföldi szállító eszközökön ill. folyami hajókon vagy fedélzeten ill. folyami hajók tetőterheként történő szállítás okozott
  - j) a csomagolásban keletkezett károk, amennyiben a felek másként nem állapodtak meg
  - k) késlekedés okozott
  - l) értékcsökkenés okozott
  - m) mindenféle közvetett kár.
- (3) Ha az eset körülményei szerint egy kár az (1) - (2) bekezdésben megjelölt egy vagy több okból keletkezhetett, ellenkezőjének bizonyításáig a szerződőnek vélelmeznie kell, hogy a kár a fentiekben felsorolt okok miatt keletkezett.

7. § Külön esetek

- (1) Amennyiben a felek másként nem állapodtak meg, csak a 4. § (2) „Korlátozott fedezet“ fedezeti formában biztosítottak:
- a) a csomagolatlan áruk
  - b) visszküldemények
  - c) olyan áruk, melyek mögött előzetes szállítás vagy raktározás van
  - d) használt áruk vagy olyan áruk, melyeket sérült állapotban küldenek el
- (2) Fedélzeti rakományok csak akkor biztosítottak, ha erről a felek külön megállapodtak. Az ilyen, biztosításra átvett árukra a 4. § (2) „Korlátozott fedezet“ érvényes, hozzászámítva a tengerbe esés és a fedélzeten történő sodródás kárveszélyét.

Ha a hajótéri rakományként biztosított árukat a szerződő tudtával és akaratával a fedélzetre rakodják és ott szállítják, a biztosító csak a 4. § (2) „Korlátozott fedezet“ szerint felel.

- (3) Az áruk minden oldalról zárt konténerben vagy úszóképes, zárt tengerhajózási konténerben a fedélzeten ugyanolyan feltételekkel biztosítottak, mint a hajótérben, hozzá számítva a tengerbe esés és a fedélzeten történő sodródás kárveszélyét.
- (4) A vízi hajózásban a biztosító - ha erre külön megállapodást kötöttek - pótdíj ellenében (téli felár) jótáll a téli kikötőbe történő vontatás költségeiért, az ott felmerülő kikötői illetékért, őrzési költségeikért és hasonlókért. Ha az árukat akadályozott vagy berekesztett hajózás ill. légi közlekedés esetén - akár jég, akár árvíz, alacsony vízállás vagy az időjárási körülmények okozták az akadályoztatást - a járműben kell tárolni, akkor a biztosító méltányos pótdíjat számol a kártérítési igény egyéb veszteségeinek térítésére. Ha a szerződő tudomást szerez az akadályoztatásról, ezt a körülményt haladéktalanul közölni köteles a biztosítóval.

Ha a hajózást ill. a légi közlekedést jég, árvíz, alacsony vízállás vagy az időjárási körülmények miatt berekesztik, és az árut eddig az időpontig berakodják, a biztosítás a megtörtént berakodástól szünetel, és csak a hajózás vagy a légi forgalom megindulásával kezdődik újra.

8. § Vétkesség

- (1) A biztosító mentesül a kötelezettség teljesítése alól, ha a kárt a szerződő, ill. biztosított, a feladó vagy átvevő szándékosan vagy durva gondatlansággal okozta.
- (2) A teljesítés alóli mentesség akkor is fellép, ha a szerződő ill. a biztosított a tárgyalások során a kártérítés megállapításánál csalárd módon jár el.
- (3) A biztosító mentesül a teljesítés alól, ha a szerződő ill. biztosított szándékosan vagy gondatlanságból engedélyezi a szállító eszköz megengedett teherbírásának túllépését.

9. § A szállító eszköz alkalmassága

- (1) A biztosítás csak olyan szállító eszköz használata esetén érvényes, amely a szóban forgó áru felvételére és szállítására alkalmas és hatósági engedéllyel rendelkezik.

Tengeri hajóval történő szállítás esetén azok meg kell feleljenek az Institute Classification Clause mindenkor legutolsó változatú rendelkezéseinek, valamint – amennyiben szükséges – rendelkezniük kell az International Safety Management Code (ISM-Code) szerinti bizonyítvánnyal, vagy a hajó tulajdonosánál, ill. üzemeltetőjénél meg kell lennie egy érvényes Document of Compliance-nak (DOC), ahogyan azt a Solas Konvenció 1974 előíranyozza, kiegészítésekkel együtt.

- (2) A szállító eszköz alkalmasságát a biztosító kérésére a szerződőnek igazolnia kell.

10. § A biztosítás időtartama

Ha a szerződőnek és/vagy biztosítottaknak nincs szerződéses kötelezettsége a kárveszély viselésére, az alábbiak számítanak megállapodás szerintinek:

- (1) A biztosítás abban az időpontban kezdődik, amelyben az áru eddigi tárolási helyét a házban, a feladó raktárában vagy a biztosítási szerződésben megnevezett feladási helyen az azonnali szállítás céljából elhagyja. Tart a rendes szállítási folyamat alatt, és akkor fejeződik be, amikor az alábbi esetek valamelyike először következik be:
- az áruk a biztosítási szerződésben megnevezett rendeltetési helyre leszállításra kerültek;
  - egy, a szerződő részéről előre megválasztott vagy a biztosítási szerződésben megnevezett rendeltetési helyre történt leszállításkor;

Leszállítás alatt az áru megérkezését kell érteni, a szállító járműből történt kirakodás után;

- c) a kárveszély átszállásával, ha az árukat egy biztosítási esemény bekövetkezése után eladják;
- d) mihelyt az árukat a rendeltetési kikötőben ill. célrepülőtéren egy olyan rendeltetési helyre szállítják, melyben a felek a biztosítási szerződésben nem állapodtak meg.

A biztosítás minden esetben befejeződik legkésőbb 15 nappal az áruknak a biztosítási szerződésben megnevezett rendeltetési helyre történő megérkezése után, tengeri szállítások esetén azonban legkésőbb 60 nappal a biztosított árunak a végleges rakodókikötőben végrehajtott kirakodása után.

- (2) A biztosítás szünetel a szállítás ideje alatt a szerződő által elrendelt várakozási időben. Ha a rendeltetési hely elérése előtt vagy ha tengeri szállítás esetén a kirakodási kikötő elérése előtt az áru 30 napnál hosszabb ideig áll, úgy a biztosítás a 30. nap letelte után szünetel.

11. § Biztosítási érték

- (1) Az áru biztosítási értékének a kereskedelmi érték számít, ennek hiányában pedig az az általános érték, mellyel az áru a feladás helyén, a biztosítás kezdetekor rendelkezik, beleszámítva a biztosítási költséget valamint azokat a költségeket, amelyek az áruknak a fuvarozó részéről történő átvételéig felmerülnek. Ez az érték számít biztosítási értéknek a biztosítási esemény bekövetkeztekor is.
- (2) Ezen kívül az alábbiak biztosíthatóak:
  - a) a szállítmányozási költségei, különösen a fuvar és a rendeltetési helyen felmerülő költségek, beleértve a vámot is.
  - b) egyéb megállapodás hiányában, ha a szállítás kockázatát a vevő viseli, akkor az áru célállomásra történő megérkezése előtt várható elmaradt haszon – a biztosítási összeg és az a.) pont alatt megadott költségek 10%-áig.
- (3) A biztosítási érték megállapításánál nem lehet figyelembe venni a személyes előszereteti értéket.
- (4) A biztosítás nem vezethet gazdagodáshoz. A biztosító nem köteles több kártérítést fizetni a szerződőnek, mint a tényleges kár, még akkor sem, ha a biztosítási esemény idején a biztosítási összeg magasabb, mint a biztosítási érték (túlbiztosítás)
- (5) Ha a szerződő azzal a szándékkal köti meg a szerződést, hogy a túlbiztosításból törvénytellenesen vagyoni előnyt szerezzen, a szerződés semmis. A biztosítót mindazonáltal megilleti a díj, kivéve, ha a szerződés megkötésekor a semmisségi okról tudomása volt.
- (6) Ha a biztosítást csak a biztosítási érték egy részére kötik, (rész- vagy alulbiztosítás), a biztosító csak a biztosítási összeg biztosítási értékhez viszonyított arányában felel.

12. § A felelősség határai

- (1) A biztosító a keletkezett kárért csak a biztosítási összeg nagyságáig felel. A szerződő kárenyhítésre és/vagy kárelkerülésre fordított kiadásait a biztosító megtéríti, akkor is, ha ezek az intézkedések eredménytelenek voltak. A biztosító által adott kárenyhítési kiadások költségei akkor is megtérítésre kerülnek, ha ezen kiadások és a kár összege meghaladja a biztosítási összeget.
Alulbiztosítottság esetén ezen költségek is arányosításra kerülnek.

- (2) Ha a hozzájárulási érték nagy hajókár esetén nagyobb, mint a biztosítási összeg, a biztosító a nagy hajókárhoz való hozzájárulásért csak a biztosítási összegnek a hozzájárulási értékhez viszonyított arányában felel.

13. § Biztosítási okirat

- (1) Egyszeri biztosítás

A biztosító köteles a szerződő kérésére a biztosítási szerződésre vonatkozó, általa aláírt okiratot kiadni. Elegendő a saját kezű aláírás másolata.

Ha a kötvény kiállításra került, akkor a biztosító káresemény bekövetkeztekor csak a kötvény ellenében köteles fizetni. A kötvény tulajdonosa részére történő kifizetéssel a biztosító minden további teljesítési kötelezettség alól mentesül.

Ha a kötvény elveszett vagy megsemmisült, a biztosító csak akkor kötelezhető térítésre, ha a kötvényt érvénytelennek nyilvánították vagy biztosítékot nyújtanak. A biztosíték nyújtása kezesség útján nem lehetséges.

A biztosító a szerződő kérésére köteles egy póttanúsítványt kiállítani, melynek költségeit a szerződőnek kell viselnie.

A kötvény tartalma a szerződő részéről jóváhagyottnak számít, ha nem él ellentmondással, haladéktalanul a kézbesítés után. A szerződőnek azon joga, hogy a jóváhagyást tévedés miatt megtagadja, érintetlen marad.

- (2) Folyamatos biztosítás (átalány és keretbiztosítások)

- a) Ha a biztosítás oly módon került megkötésre, hogy a szerződés megkötésekor az árukat csak fajtájuk szerint jelölték és előállításuk után egyenként kerültek a biztosítónak biztosításra feladásra (folyamatos biztosítás), úgy a biztosító köteles egy, a fent említett biztosítási szerződésről szóló tanúsítványt, általa aláírva, a szerződőnek átadni.

Jelen feltétel és a vonatkozó törvényi előírások alapján az ily módon kiadott tanúsítvány nem minősül kötvénynek.

Egy ilyen okirat tartalma a szerződő részéről jóváhagyottnak számít, ha nem él ellentmondással, haladéktalanul a kézbesítés után. A szerződőnek azon joga, hogy a jóváhagyást tévedés miatt megtagadja, érintetlen marad.

Ha ez az okirat elvesz vagy megsemmisül, a szerződő pótkirat kiállítását kérheti a biztosítótól; a költségeket azonban a szerződőnek kell viselnie.

- b) A biztosító köteles a szerződő kérésére, az egyes szállítmányokra vonatkozó, általa aláírt okiratot (tanúsítványt) kiadni. Elegendő a saját kezű aláírás másolata.

Ha tanúsítvány kiállításra került, a biztosító kár esetén csak a tanúsítvány bemutatása ellenében kötelezhető kártérítésre. A tanúsítvány tulajdonosa részére történő kifizetéssel a biztosító mentesül minden további teljesítési kötelezettség alól.

Ha a kötvény elveszett vagy megsemmisült, a biztosító csak akkor kötelezhető térítésre, ha a kötvényt érvénytelennek nyilvánították vagy biztosítékot nyújtanak. A biztosíték nyújtása kezesség útján nem lehetséges.

A biztosító a szerződő kérésére köteles egy póttanúsítványt kiállítani, melynek költségeit a szerződőnek kell viselnie.

14. § Díjak

Amennyiben a felek között nincs egyéb megállapodás, a biztosítási díj megfizetésének vonatkozásában a Polgári Törvénykönyv (PTK) mindenkor legutolsó érvényes változata az érvényes.

15. § Bejelentési kötelezettség szerződéskötéskor

- (1) A szerződő köteles a szerződés megkötésekor valamennyi általa ismert lényeges körülményt a biztosítóval közölni, mely a kockázat vállalása szempontjából fontos, még akkor is, ha az általa ismert adatokat lényegtelennek és/vagy megbízhatatlannak tartja.
- (2) Különösen jelentősnek tekintendő az a körülmény, ha az áru állapota már egy csekély, biztosított esemény által okozott kár esetén is totálkárt vagy túlzottan kiterjedt kárt szenvedhet.
- (3) Minden tudatosan hamis bejelentés, elhallgatás, megtévesztés, szándékosan hamis vagy eltorzított adat feljogosítja a biztosítót a szerződés felmondására. Ilyen esetben a biztosító mentesül a térítési kötelezettség alól.

A szerződő díjfizetési kötelezettsége változatlanul fennmarad.

- (4) A biztosító teljesítési kötelezettsége megmarad, ha a biztosító ismerte a be nem jelentett körülményt vagy pontatlanságot. Ugyanez érvényes, ha a bejelentés nem a szerződőnek felróható magatartás miatt maradt el.

A biztosító teljesítési kötelezettségének fennmaradása esetén, ha a különleges körülményhez egy nagyobb kockázat kapcsolódik, a biztosító a nagyobb kockázat arányában magasabb biztosítási díjat számíthat fel (pótdíj).

16. § Kockázatmódosítás, kockázatváltozás

- (1) A szerződőnek a szerződés megkötése után a biztosító beleegyezése nélkül nem szabad megváltoztatnia a kárveszélyt, különösen nem emelheti vagy nem járulhat hozzá egy harmadik személy által történő változtatáshoz.

- (2) Kockázatváltoztatás alatt értendők:

- a) a biztosított szállítás megkezdésének vagy befejezésének jelentős késedelme,
- b) jelentős eltérés a megadott vagy a szokásos szállítási útvonaltól,
- c) a rendeltetési hely ill. kikötő megváltozása,
- d) a szállítmány helyi szokásoktól eltérő, könnyítő járműveken történő szállítása.

- (3) Ha a szerződő megsérti az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit, úgy a biztosító, az érintett szállítmánybiztosításra vonatkozó biztosítási jogviszonyt felmondási idő betartása nélkül felmondhatja. Ezzel egy káresemény bekövetkeztekor a biztosító mentesül a kártérítési kötelezettség alól.

A biztosító teljesítési kötelezettsége változatlan formában megmarad, ha a kárveszélyváltozás a szerződő tudta nélkül következett be. A szerződő ugyanakkor köteles, miután a kockázatváltozásról tudomást szerzett, azt a biztosítónak azonnal bejelenteni.

- (4) Ha a szerződő a kockázat olyan megváltozását, ami kárveszély-emelkedéssel jár, nem jelentette be, a biztosító mentesül a teljesítési kötelezettség alól, kivéve, ha

- a) a bejelentési kötelezettség megsértését sem szándékosan, sem súlyos gondatlanságon nem alapul, vagy
- b) a kockázatnövekedés nem hatott közre a biztosítási bekövetkezétre, ill. a biztosító teljesítési kötelezettségének mértékét nem befolyásolta.

- (5) A biztosítót a kárveszély növekedésért pótdíj illeti meg, kivéve, ha a kockázatnövekedés

- a) a biztosító érdeke, vagy

- b) emberiességi szempontok, illetőleg
- c) egy biztosított, a szállítmányt veszélyeztető esemény által vált szükségessé.

17. § A szállítmányozás módosítása

- (1) Ha az árut a biztosító hozzájárulása nélkül más fajtájú szállító eszközzel szállítják, mint amelyben a felek a biztosítási szerződésben megállapodtak, vagy átrakták, jöllehet a biztosítási szerződésben közvetlen szállításban állapodtak meg, a biztosító mentesül a teljesítési kötelezettség alól. Ugyanez érvényes, ha a felek kizárólag egy bizonyos szállító eszközben vagy egy bizonyos szállítási útvonalban állapodtak meg.
- (2) Megmarad a teljesítési kötelezettség, ha a biztosítás kezdete után egy biztosított esemény következtében vagy a szerződő hozzájárulása nélkül változtatják meg vagy törlik a szállítást.
- (3) Minden egyébre vonatkozóan a kockázatváltozásra vonatkozó rendelkezések érvényesek.

18. § Kötelezettségek biztosítási esemény bekövetkezte után

- (1) A szerződő köteles a biztosítónak a biztosítási eseményt, valamint minden olyan balesetet, amely a szállítóeszközben vagy a rakományban keletkezett, haladéktalanul bejelenteni, amennyiben a baleset a biztosító által viselendő kockázatot jelentősen érinti, még akkor is, ha a szerződő kárigénye nem megalapozott.
- (2) A szerződő köteles a tengeri szállítások esetén azt a kárt, amelyért a biztosítónak helyt kell állnia, a kockázatviselési időszak lejártától, ill. hajóeltűnés esetén, az eltűnési határidőtől számított 15 hónapon belül írásos nyilatkozat formájában bejelenteni a biztosítónak. A 15 hónapos határidő a nyilatkozat elküldési idejére vonatkozik. A szerződő kártérítési igénye érvényét veszti, ha a kárt nem jelentette időben. Ezen rendelkezés nem nyer alkalmazást azon hozzájárulás vonatkozásában, melyeket a szerződőnek havária esetén kell fizetnie.
- (3) Biztosítási esemény bekövetkeztekor a szerződőnek minden olyan intézkedést meg kell tennie, ami a kár elhárításához, ill. csökkentéséhez szükséges. Ha a körülmények megengedik, be kell szerezni a biztosító útmutatásait.

Különösen fontosak az alábbi intézkedések:

- a) Ha az áruk fuvarozása vagy leszállítása folyamán hiány és/vagy sérülés gyanítható vagy ismerhető fel, úgy haladéktalanul írásbeli kifogást kell benyújtani a fuvarozási vállalathoz, a raktározóhoz, a kikötői hatóságokhoz stb. és közös szemlére kell felszólítani őket.
- b) Ha leszállításkor nem ismerhető fel veszteség és/vagy sérülés, a fuvarozó vállalatot, a raktár fenntartóját, a kikötői hatóságokat stb. rögtön a megállapítás után, legkésőbb azonban a mindenkor fuvarozási feltételekben előírt határidőn belül, írásban felelőssé kell tenni, és közös áruvizsgálatra kell felszólítani.

A kötvényben vagy a biztosítási okiratban megnevezett kárbiztosítást haladéktalanul be kell vonni a kármegállapításba. Ha a biztosító nem nevezett meg kárbiztosítást vagy megbízása nem lehetséges, a legközelebbi „Lloyd's Agent”-et kell megbízni a kármegállapítással.

- (4) A biztosító a biztosítási esemény bekövetkezte után megkövetelheti, hogy a szerződő adjon meg minden felvilágosítást, ami a biztosítási esemény vagy a biztosító teljesítési kötelezettsége terjedelmének megállapításához szükséges. Bizonylatokat a biztosító csak olyan mértékben követelhet, amely az a szerződőtől jogosan elvárható.

A kárigény bizonyításához és érvényesítéséhez az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges a biztosító felé:

- a) eredeti kötvény vagy biztosítási tanúsítvány,

- b) valamennyi eredeti fuvarozási okmány,
  - c) eredeti szállítószám, valamennyi csomagolási és súlylistával együtt,
  - d) eredeti kárbizonyítvány, a kárbiztos eredeti díjjegyzékével,
  - e) valamennyi eredeti dokumentum, amely igazolja a veszteséget vagy sérülést,
  - f) valamennyi levelezés, mely az elveszéssel és/vagy a sérüléssel, ill. jogfenntartással kapcsolatos,
  - g) a hatóságnál tett haladéktalan bejelentésről szóló igazolás: tűz, lopás, betöréses lopás és rablás esetén, amennyiben a fuvarozást a szerződő maga végezte,
  - h) kárszámítás,
  - i) engedményező nyilatkozat.
- (5) Ha a szerződőt harmadik személlyel szembeni kártérítési igény illeti meg, az igény a biztosítóra száll át, ha a biztosító a szerződőnek megtérítette a kárt. Ha a szerződő lemond a harmadik személlyel szembeni igényéről vagy az igény biztosítására szolgáló jogáról, a biztosító olyan mértékben mentesül kártérítési kötelezettsége alól, amilyen mértékű kárpótláshoz jutott volna az igényből vagy jogból.
- (6) Havária esetén a megállapított hajókárt a szerződő a biztosító beleegyezése nélkül nem ismerheti el; ugyanígy nem szabad befizetést vagy végleges hozzájárulást biztosítania vagy teljesítenie a biztosító beleegyezése nélkül.
- Ezen kötelek megsértése esetén a biztosító mentesül a teljesítési kötelezettség alól.
- (7) Ha a szerződő megsérti az (1) és (3)-tól (5)-ig előírt kötelek, a biztosító mentesül a teljesítési kötelezettség alól, ha a megsértés szándékon vagy durva gondatlanságon alapul. Súlyos gondatlanság esetén a biztosító annyiban kötelezett teljesítésre, amennyiben a gondatlanság sem a biztosítási eseményre sem a biztosító kötelekét jelentő teljesítés terjedelmére nem volt hatással.

19. § Kártérítés

- (1) Az áru elvesztése

Ha az áruk teljesen elvesznek vagy ha a visszakapás reménye nélkül elvonják a szerződőtől vagy szakértői megállapítás szerint eredeti minőségükben tönkretették őket, a szerződő igényelheti a biztosítási összeg rájuk eső részét, levonva a megmentett, értékesíthető dolgokat (maradványérték).

- (2) Eltűnés

Ha az áruk a szállítóeszközzel együtt eltűntek, a biztosító úgy teljesít kártérítést, mint teljes elvesztés esetén, kivéve, ha túlnyomó valószínűséggel egy nem biztosított kárveszély következményeként bekövetkezett veszteség feltételezhető.

Egy jármű akkor számít eltűntnek, ha a végső rendeltetési helyen tervezett érkezési időpontjától 60 nap, a földrajzi értelemben vett Európán belül 30 nap eltelt, és a reklamációig nem érkezett róla hír. Ha a hírösszeköttetés háború, háborúhoz hasonlító események, polgárháború vagy belső nyugtalanság miatt zavart szenved, a határidő a helyzettől függően meghosszabbodik, a 6 hónapot azonban nem lépheti túl.

- (3) Sérülés

Ha az áru vagy annak egy része megsérül, úgy a piaci értéket, ennek hiányában azt az általános értéket, mellyel az áru a szállítási helyen ép állapotban rendelkezne (ép érték), kell megállapítani, valamint azt az értéket is, mellyel sérült állapotban (sérült érték) bír.

A kárösszeget a biztosítási érték hányadrészének megfelelő, az ép értékhez viszonyított értékkülönbözete teszi ki.

Az áruk értékét sérült állapotban szabad eladással vagy nyilvános árveréssel is meg lehet állapítani, ha a biztosító ezt nyomban a kár nagyságára vonatkozóan jelentős körülményekről történt értesülés után kéri; ez esetben a bruttó árbevétel lép a sérült áru értékének helyére.

Sérült tárgyakról soha nem lehet a biztosító javára lemondani (abandonnálni) annak beleegyezése nélkül. A biztosított áru átvételének az átvevő részéről történő megtagadása nem alapol meg kártérítési igényt. A biztosított áru átvételének megtagadásából származó költségek nem a biztosítót terhelik.

(4) Helyreállítás

Az áru részeinek sérülése vagy elvesztése esetén a biztosító megtéríti a sérült vagy az elvesztett részek helyreállításának vagy újbóli beszerzésének a kármegállapítás időpontjában szükséges költségeit, azonban csak a biztosítási összegnek a 11. § szerinti, a kármegállapítás időpontjában képviselt értékhez viszonyított arányában.

A régi anyagok értéke beszámításra kerül. Egyes részek felújításakor a biztosító jogosult egy az áru jellegének, korának és állapotának megfelelő, méltányos összeget („újat a régiért”) levonni.

A többletköltségek, melyek azáltal keletkeztek, hogy egy sérült dolog kijavítása vagy eredeti állapotba történő helyreállítása során változtatásokat vagy javításokat végeznek, valamint a generáljavítások költségei a szerződőt terhelik. Ideiglenes javítások csak az 5. § (2) alapján kerülnek megtérítésre.

(5) Az áruk eladása a biztosított szállítási út befejezése előtt

Ha a biztosítás kezdete után a hajón történő szállítás elmarad vagy más okból nem kerül befejezésre, anélkül, hogy a biztosító mentesülne a teljesítési kötelezettség alól, úgy a biztosító megkövetelheti, hogy a szerződő a biztosított árut a biztosító közreműködésével, szabad kézből vagy nyilvános árverésen értékesítse, ha az áru aránytalan költségek nélkül vagy méltányolható határidőn belül nem szállítható tovább. Ha a biztosító megköveteli az értékesítést, ennek haladéktalanul meg kell történnie.

A szerződő eladás esetén követelheti a biztosítási összeg és az árbevétel különbségét. Ugyanez érvényes, ha az árukat útközben egy, a biztosító terhére bekövetkezett baleset következtében el kell adni.

(6) Létre nem jött érdekek, megtakarított költségek

Ha képzetes nyereségre, többletértékre, vámra, szállításra vagy egyéb költségekre vonatkozó érdek a biztosítási esemény bekövetkeztekor még nem jött létre, a biztosítási összeg ráeső része a kár megállapításánál nem kerül figyelembevételre. Ugyanez vonatkozik azokra a költségekre, amelyek egy biztosítási esemény miatt megtakarításra kerültek.

(7) Egyéb térítés

A szerződőnek be kell számíttatnia azt, amihez a kár kompenzálására másképpen jutott hozzá.

Ha a szállítás lebonyolításával megbízott harmadik személytől nem követelhető kártérítés, mert felelőssége a kereskedelemben szokásos mértéken felül korlátozott és kizárt, a biztosító olyan mértékben mentesül a teljesítési kötelezettség alól, amilyen mértékben regresszálhatott volna a felelősség korlátozása vagy kizárása nélkül.

Jelen megállapodás nem érvényes, ha a szerződő a felelősség korlátozására vagy kizárására nem gyakorolhatott hatást.

(8) Jogviszony átruházása

a) Ha a szerződő követeli a biztosítási összeg megfizetését, a biztosító választhat, hogy a biztosítási összeg kifizetésével a biztosított árukhoz kapcsolódó jogok átszálljanak-e rá vagy sem. A jog átruházása elmarad, ha a biztosító a biztosítási esemény körülményeiről tudomást szerezvén nem értesíti haladéktalanul erről a szerződőt. Ha a biztosító a jogátruházást választja, a szerződőnek megmarad az a kötelezettsége, hogy gondoskodik a kár csökkentéséről, amennyiben a biztosító erre nem képes. Meg kell adnia a biztosító

számára a jogok érvényesítéséhez szükséges információkat és ki kell adnia vagy ki kell állítania a bizonyítékuul szolgáló okiratokat, valamint segítenie kell az áruk elérésénél és értékesítésénél. A költségeket a biztosítónak kell viselnie, és kérésre meg kell előlegeznie. A nettó eladási ár biztosítási összeget meghaladó részét meg kell téríteni a szerződő számára.

Ha a jogok nem szállnak át, úgy a szerződő a biztosító számára a visszaszerzett áru általános értékét vagy a nettó eladási árat köteles megtéríteni.

- b) A biztosító a biztosítási esemény bekövetkezte után a biztosítási összeg kifizetésével jogosult mentesíteni magát minden további kötelezettségtől. A biztosítónak a mentesülés ellenére megmarad az a kötelessége, hogy megtérítse azokat a költségeket, amelyeket a kár elhárítására, enyhítésére vagy a biztosított vagyontárgyak helyreállítására vagy kijavítására fordítottak, mielőtt a szerződőhöz eljutott volna az a nyilatkozata, hogy a biztosítási összeg kifizetésével mentesülni akar. A biztosító ezzel a kifizetéssel nem szerez jogot a biztosított tárgyakra.

(9) A biztosító teljesítési esedékessége

A biztosító pénzbeli teljesítései a biztosítási esemény és a biztosító teljesítési terjedelmének megállapításához szükséges vizsgálatok befejezése után egy hónappal esedékesek. Ha a biztosítási esemény és a biztosító teljesítési terjedelmének megállapításához szükséges vizsgálatok egy hónap lefolyása alatt nem fejeződnek be, a szerződő a teljes követelés terhére részletfizetést kérhet, mégpedig olyan összeg erejéig, mely összeget a biztosítónak az ügy állása szerint legalább ki kell fizetnie. A határidő mindaddig meghosszabbodik, amíg a vizsgálatok befejezése a szerződő hibájából akadályoztatva van.

Ha a kár kapcsán rendőri vagy ügyészi vizsgálatot indítanak a szerződő vagy a biztosított ellen, a biztosító a nyomozás lezárásáig megtagadhatja a kifizetést.

(10) Pénznem

A kártérítési igényeket alapvetően abban a pénznemben kell kielégíteni, melyben a biztosítás megkötésre került. Nagy hajókárokhoz külföldi valutában fizetett ráfordítások és hozzájárulások esetén a kötvény valutájára történő átszámítás a kifizetés napján érvényes árfolyamon történik.

20. § Kereseti határidő

A biztosító mentesül a teljesítési kötelezettség alól, ha a teljesítés iránti igényt

- a) szárazföldi és légi szállítások esetén 6 hónapon belül,
- b) kombinált szárazföldi, légi és tengeri szállítások esetén 12 hónapon belül

nem érvényesítik bíróságilag.

A határidő lefolyása csak azután kezdődik, miután a biztosító a vele szemben támasztott igényt, a határidő leteltével kapcsolatos jogkövetkezmények közlése mellett, a szerződővel szemben írásban elutasította.

21. § Szakértői eljárás

- (1) Vitás esetben a kár nagyságát szakértővel kell megállapíttatni.
- (2) A biztosítónak és a szerződőnek vagy a biztosítottnak haladéktalanul ki kell neveznie egy-egy szakértőt, és a kinevezést közölniük kell az ellenérdekű féllel. Az a fél, amelyik ismertette szakértőjét, a mulasztás következményeire történő figyelmeztetés mellett írásban felszólíthatja a késlekedő felet, hogy szakértőjét a felszólítás beérkezését követő két héten belül határozza meg. Ha elmarad a szakértő megnevezése, a felszólító fél a Kereskedelmi és

Iparkamara által kinevezteteti az ellenérdekű fél szakértőjét – kisegítésképpen a Magyar Köztársaság azon diplomáciai vagy konzuli képviselője révén, melynek területén az áruk találhatóak. Ha a szakértők nem tudnak megegyezni a kár nagyságának a megállapításában vagy eleve harmadik szakértő közreműködését kívánják, közösen kinevezik ezt a szakértőt, mint elnököt, akivel közösen, szavazati többség alapján kell dönteniük.

- (3) Valamely szakértő elutasítására a polgári perrendtartás szabályai vonatkoznak.
- (4) A szakértőknek meg kell szemlélniük a kárt, meg kell állapítaniuk a kárt és írásos szakvéleményt kell készíteniük róla. A szemléhez, amennyiben lehetséges és gazdaságilag megengedhető, be kell vonni az érdekelteket.
- (5) A szakértők által tett megállapítás nem kötelező érvényű, ha az jelentősen eltér a valóságos tényállástól. A döntés ez esetben bírósági végzéssel történik.
- (6) Mindegyik fél viseli szakértője költségeit; az elnök költségeit a két fél fele-fele arányban viseli.

22. § Felmondás

Ha a biztosítási szerződést több szállításra vagy időszakra kötötték, a biztosító egy biztosítási esemény bekövetkezte után jogosult a biztosítási szerződés felmondására.

A felmondás 14 nappal a beérkezés után lép érvénybe. Azokat az árukat illetően, amelyek úton vannak, a biztosítás addig az időpontig marad érvényben, amely a biztosítási védelem végére vonatkozóan a 10. § szerint mérvadó.

23. § Bírói illetékesség

- (1) A biztosítási szerződésből eredő vitában annak a helynek a bírósága illetékes, amelyen a biztosító – több biztosító esetén a kötvényben vezetőnek megjelölt biztosító – belföldi székhelye (fő fiókja) van
- (2) Hajókárbiztosok és fizetőügynökök kinevezése ill. a károk Magyarországon kívüli kifizethetővé tétele nem alapoz meg bírói illetékességet a kifizetés helyén.

*****